



## เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทําวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์เนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาภาษาไทย ซึ่งปรากฏในนิตยสาร" ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าดังนี้ คือ

### 1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

- 1.1 ความหมายของนิตยสาร
- 1.2 ความหมายของวารสาร
- 1.3 ความแตกต่างระหว่างนิตยสารและวารสาร
- 1.4 วัตถุประสงค์ของนิตยสาร
- 1.5 ประเภทของนิตยสาร
- 1.6 บทบาทและความสำคัญของนิตยสาร
- 1.7 การเลือกและประเมินค่านิตยสาร
- 1.8 เกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหาของนิตยสาร

### 2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 2.1 งานวิจัยในประเทศ
- 2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

#### 1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

##### 1.1 ความหมายของนิตยสาร

กำจร สติรกุล (2515 : 135) ให้ความหมายของนิตยสารไว้ว่า "นิตยสาร (Magazine) เป็นหนังสือที่ออกตามวาระ มีจำนวนหน้าหนังสือคงที่ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ความรู้ ความบันเทิงแก่ผู้อ่าน"

อี คัมบลิว ฮิลดิก (E.W. Hildick 1966 : 13) อธิบายความหมายไว้ว่า "นิตยสาร เป็นแหล่งรวมบทความหรือเรื่องต่าง ๆ โดยผู้เขียนหลายคนและมีกำหนดออกตามวาระ" ความหมายนี้สอดคล้องกับพจนานุกรมเวบสเตอร์

ที่อธิบายว่า "นิตยสาร หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่มีกำหนดออกแน่นอนตามปกติจะเป็นปกอ่อน อาจมีภาพประกอบบ้าง เนื้อหาประกอบด้วยเรื่องราวและบทความต่าง ๆ โดยผู้เขียนหลายคนและมักจะมีเนื้อที่สำหรับโฆษณาด้วย" ส่วนพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (ราชบัณฑิตยสถาน 2530 : 447) ให้ความหมายของนิตยสารว่าเป็น "หนังสือพิมพ์ที่ออกเป็นรายคาบ เช่น นิตยสารรายสัปดาห์ นิตยสารรายเดือน"

จากคำจำกัดความต่าง ๆ นี้ ประมวลสรุปได้ว่า นิตยสาร (Magazine) หมายถึง สิ่งพิมพ์ซึ่งตามปกติมีปกอ่อน เนื้อหาประกอบด้วยบทความหรือเรื่องราวต่าง ๆ โดยมีผู้เขียนหลายคน มีกำหนดออกที่แน่นอน อาจเป็นรายสัปดาห์ รายบimestrial หรือรายเดือน มีภาพประกอบและมีโฆษณา เนื้อหาส่วนใหญ่มุ่งให้ความรู้และความบันเทิงแก่ผู้อ่าน

## 1.2 ความหมายของวารสาร

รัฐจวน อินทรกำแหง (2515 : 83) กล่าวถึงความหมายของวารสารไว้ว่า "วารสารหรือนัยหนึ่งที่เรียกกันมาแต่เดิมว่าหนังสือรายคาบนั้น อาจแบ่งออกเป็นรายสัปดาห์ รายบimestrial รายเดือน หรือ รายสองเดือนก็ได้ ความประสงค์โดยทั่วไปของการจัดทำวารสารหรือนิตยสารก็คือ เพื่อสนองความต้องการของผู้อ่านที่มิได้สนใจในคำข่าวเพียงอย่างเดียว แต่ยังต้องการรู้เรื่องของโลก วิทยาศาสตร์ ความรู้ทั่วไปและเรื่องเรียงร้อยอีกด้วย"

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (ราชบัณฑิตยสถาน 2530 : 751) อธิบายว่า "วารสาร หมายถึง หนังสือที่ออกเป็นคราว ๆ"

จากรูพรรณ สันตโสภณ (2521 : 90) ให้อธิบายไว้ว่า

วารสาร (Periodical) คือ สิ่งพิมพ์ประเภทหนึ่ง มีกำหนดการพิมพ์ที่แน่นอนหรือค่อนข้างแน่นอน วารสารชื่อหนึ่งจะมีลักษณะรูปเล่มภายนอกเหมือนกันทุกฉบับช่วยให้ผู้อ่านสังเกตหรือจำวารสารนั้นได้ มีเลขกำกับฉบับ ระบุให้ทราบวันเดือนปีที่ออก และทราบลำดับของแต่ละฉบับในชุด ประกอบด้วยบทความหลายบทความในแต่ละฉบับ

จากความหมายของวารสารที่มีผู้อธิบายไว้ พอจะสรุปได้ว่า วารสาร หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่พิมพ์เผยแพร่ โดยมีชื่อเรียกแน่นอน มีกำหนดการพิมพ์ต่อเนื่องกัน เนื้อหาประกอบด้วยบทความ มุ่งให้ความรู้และความบันเทิง

### 1.3 ความแตกต่างระหว่างนิตยสารและวารสาร

เมื่อพิจารณาความหมายของนิตยสารและวารสาร จะพบว่าทั้งสองคำมีความหมายไม่แตกต่างกันแต่อย่างใด กล่าวคือ ต่างก็เป็นสิ่งพิมพ์ที่มีกำหนดออกที่แน่นอนหรือค่อนข้างแน่นอน มีเนื้อหาทั้งด้านความรู้และความบันเทิง ภายในเล่มประกอบด้วยบทความที่มีผู้เขียนหลายคน

แม้ว่าวารสารและนิตยสารจะมีความหมายคล้ายคลึงกัน ดังที่ได้ประมวลสรุปมาแต่ในประเทศไทยยังคงใช้คำทั้งสองคำนี้ในลักษณะที่แตกต่างกันอยู่บ้าง รวีวรรณ ประกอบผล (2530 : 12) อธิบายถึงความแตกต่างของวารสารและนิตยสารไว้ว่า

โดยทั่วไปคำว่า นิตยสาร ( Magazine ) และคำว่า วารสาร ( Periducak ) เป็นคำที่ interchangeable หากแต่คำว่า "วารสาร" นั้น เป็นคำซึ่งใช้ในความหมายรวมของคำที่หมายถึงวารสารทุกคำ ไม่ว่าจะเป็นนิตยสาร ( Magazine ) หนังสือประกาศ ( Bulletin ) ราชกิจจานุเบกษา ( Gazette ) วารสารวิจารณ์ ( Review ) หรือหนังสือชุด ( Serial ) คำว่า "วารสาร" ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายค่อนข้างจะกว้างกว่า ส่วนคำว่า "นิตยสาร" นั้น โดยความเข้าใจของคนทั่วไป มักจะหมายถึงนิตยสารที่ออกจำหน่ายให้ประชาชนทั่วไปอ่าน มุ่งไปในทางให้ความบันเทิงรื่นรมย์ แต่ถ้าวัดพิจารณาถึงความเปลี่ยนแปลงของสื่อมวลชนประเภทนี้ ก็ให้เห็นได้ว่า มิได้มุ่งเฉพาะการให้ความบันเทิงแต่เพียงอย่างเดียว ในปัจจุบันนิตยสารเป็นอันมากที่ออกมาเพื่อจะให้สาระลึกซึ้งในทางวิชาการคนใดคนหนึ่งแก่กลุ่มผู้อ่านเฉพาะของ คน ซึ่งก็ไม่ได้ออกไปจากวารสารวิชาการ ( Journal ) ต่างกันเพียงแต่ชื่อเรียกว่า นิตยสารหรือวารสารเท่านั้น

พรทิพย์ นิวิธ (2523 : 14) ได้สรุปความแตกต่างของนิตยสารและวารสารในทำนองเดียวกัน รวีวรรณ ประกอบผล ว่า "ในประเทศไทยนิยมที่จะใช้คำว่า "วารสาร" เมื่อจะกล่าวถึงสิ่งพิมพ์ที่ค่อนข้างจะเป็นวิชาการและนิยมใช้คำว่า "นิตยสาร" เมื่อจะพูดถึงสิ่งพิมพ์ที่มุ่งให้ความบันเทิงมากกว่าความรู้"

จึงอาจสรุปได้ว่า โดยทั่วไปแล้วคำว่านิตยสารและวารสารนั้นไม่แตกต่างกัน สามารถใช้แทนกันได้ แต่โดยความนิยมในประเทศไทยนั้น มักจะใช้คำว่า "วารสาร" กับสิ่งพิมพ์ที่เน้นความรู้ทางวิชาการ ส่วนคำว่า "นิตยสาร" จะนิยมใช้เรียกสิ่งพิมพ์ที่มุ่งความบันเทิงมากกว่าความรู้

#### 1.4 วัตถุประสงค์ของนิตยสาร

ซวาร์ตน์ เชคซ์ย (2520 : 340) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ที่สำคัญของนิตยสารไว้ 3 ประการ คือ

1. เพื่อการธุรกิจ การพิมพ์นิตยสารเป็นธุรกิจอย่างหนึ่ง คล้ายคลึงกับธุรกิจอย่างอื่น จึงมีผู้จัดทำนิตยสารขึ้นมาเพื่อหาเงิน หรือหากำไรเป็นสำคัญ ดังนั้นนิตยสารประเภทนี้จึงประกอขด้วยเนื้อหาที่จะเป็นการเอาใจตลาด เพื่อประโยชน์จากการจำหน่าย และต้องการกำไรเป็นสิ่งตอบแทน
2. เพื่อการบริการ การให้บริการ เป็นวัตถุประสงค์สำคัญของนิตยสารประเภทที่พิมพ์ออกมาเพื่อการศึกษาและสาธารณประโยชน์ นิตยสารประเภทนี้ จะไม่คำนึงถึงค่านธุรกิจมากนัก แต่จะเน้นการให้บริการถึงแม้จะขาดทุนบ้าง อย่างไรก็ตามในบรรดานิตยสารที่ออกมาเพื่อธุรกิจ ก็อาจมีเนื้อหาส่วนหนึ่งเพื่อให้บริการด้วยก็ได้
3. เพื่อการส่งเสริมความคิด นิตยสารอาจออกมาเพื่อส่งเสริมทัศนคติและความคิดบางอย่างก็ได้ วัตถุประสงค์ข้อนี้มักจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับการให้บริการทั้งนี้ จะถือเอาบริการ เป็นเครื่องล่อใจ โน้มน้าวให้ผู้อ่านรู้สึกนิยมความคิดในแบบที่ต้องการ นิตยสารซึ่งมีวัตถุประสงค์ทำนองนี้ จะได้แก่นิตยสารประชาสัมพันธ์ ธุรกิจโฆษณาชวนเชื่อ และนิตยสารขนาดเล็ก เป็นต้น

#### 1.5 ประเภทของนิตยสาร

นิตยสารในปัจจุบัน มีความหลากหลายทั้งรูปแบบ เนื้อหา ตลอดจนวัตถุประสงค์ ดังนั้นนิตยสารจึงมีหลายประเภท ซึ่งมีผู้แบ่งนิตยสารไว้หลายลักษณะดังต่อไปนี้

บิล แคทซ์ (Bill Katz 1971 : 2-3) แบ่งประเภทออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. นิตยสารทั่วไป (The general magazine ) เป็นนิตยสารสำหรับบุคคลทั่ว ๆ ไป ทั้งผู้ชาย ผู้หญิง และเด็ก ๆ
2. นิตยสารกึ่งพิเศษ (The less general special magazine ) เป็นนิตยสารสำหรับบุคคลในวงจำกัดกว่าชนิดแรก

3. นิตยสารพิเศษ ( The highly specialized magazine ) เป็นนิตยสารสำหรับบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจ และสนใจในสาขาวิชานั้น ๆ โดยเฉพาะ

นิตยสารทั่วไปจะคงอยู่ได้เพราะได้รับการสนับสนุนจากการโฆษณาเป็นส่วนใหญ่ ส่วนนิตยสารกึ่งพิเศษจะมีรายได้ทั้งจากการโฆษณาและการบอกรับเป็นสมาชิก และนิตยสารพิเศษจะมีรายได้ขึ้นอยู่กับทั้งการบอกรับเป็นสมาชิกตลอดจนเงินอุดหนุนจากองค์การหรือร้านค้าต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีนิตยสารอีกประเภทหนึ่ง ซึ่งเราอาจจัดว่าเป็นประเภทที่ 4 นั่นคือ "นิตยสารประชาสัมพันธ์" ( The Public Relations Magazine ) นิตยสารประเภทนี้บริษัทร้านค้าต่าง ๆ จะจัดทำขึ้นเพื่อแจกจ่ายโดยไม่คิดมูลค่า

อี คัมบลิว ฮิลดิก ( E.W Hildick 1971 : 29-44 ) ได้แบ่งนิตยสารออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ตามลักษณะของผู้อ่าน ดังต่อไปนี้

1. นิตยสารเพื่อผู้อ่านทั่วไป ( General Magazine ) หมายถึง นิตยสารซึ่งมีเป้าหมายเพื่อสนองความสนใจของบุคคลทั่ว ๆ ไป เนื้อหาประกอบด้วยเรื่องราวหลายประเภทซึ่งจัดให้สอดคล้องกับเป้าหมาย แบ่งย่อย ๆ ได้ 4 ประเภท คือ

1.1 นิตยสารข่าว ( News Magazines ) เสนอเรื่องซึ่งเป็นเบื้องหลังของข่าวทั่ว ๆ ไป มีลักษณะคล้ายบทความเบื้องหลังข่าวในหนังสือพิมพ์ เนื้อหาส่วนใหญ่ค่อนข้างหนักแต่มีภาพประกอบมาก

1.2 นิตยสารสำหรับครอบครัว ( Family Magazines ) เสนอเรื่องหลายประเภทซึ่งสนองความสนใจของคนในครอบครัว เช่น การครัว ตกเข็บเสื้อผ้า เสริมความงาม กีฬา งานอดิเรก การ์ตูน ปริศนาคำทาย คารากาพยนตร์ และนักร้องยอดนิยม การประกวดชิงรางวัล เป็นต้น

1.3 นิตยสารสำหรับผู้หญิง ( Women's Magazines ) เสนอบทความซึ่งสนองความสนใจของผู้หญิง เช่น วิธีปรุงอาหาร เสริมความงาม แฟชั่น การเย็บปักถักร้อย และอื่น ๆ อีกมาก

1.4 นิตยสารสำหรับเด็ก ( Children's Magazines ) เป็นนิตยสารซึ่งเสนอเรื่องหลายรสสำหรับทั้งเด็กชายและหญิง เช่น เรื่องขำขัน ผจญภัย เรื่องของโรงเรียน กีฬา สืบสวนสอบสวน และเรื่องของสัตว์

2. นิตยสารเพื่อผู้อ่านเฉพาะกลุ่ม ( Specialist Magazine ) หมายถึง นิตยสารที่พิมพ์ออกมาเพื่อผู้อ่านเป็นส่วนน้อย หรือเพื่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งซึ่งมีความสนใจ เสนอ

เรื่องในสาขาใดสาขาหนึ่งอย่างละเอียด สามารถแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ย่อย ๆ ได้ 6 ประเภท ดังนี้

2.1 นิตยสารการเมือง ( Political Magazines ) เสนอเรื่องทางการเมืองค่านิยมค่านับหนึ่ง เช่น อนุรักษนิยม สังคมนิยม เสรีนิยม หรือคอมมิวนิสต์ วิทยุทางการเมือง ทั้งในปัจจุบันและอนาคต นอกจากนี้ยังมีการวิจารณ์หนังสือและข่าวทางการเมือง ศิลปะบันเทิงด้วย

2.2 นิตยสารแฟน ( Fan Magazines ) เป็นนิตยสารที่เสนอเรื่องซึ่งเป็นที่ยอมรับชมชอบและคลั่งไคล้ของผู้อ่านกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ส่วนมากเป็นเรื่องกีฬาหรือเรื่องในวงการบันเทิง ได้แก่ นิตยสารสำหรับแฟนฟุตบอล มวย มวยปล้ำ แข่งรถ ภาพยนตร์ ดนตรี เป็นต้น

2.3 นิตยสารเกี่ยวกับงานอดิเรก ( Hobbies and Pastime Magazines ) เสนอเรื่องเกี่ยวกับงานซึ่งเหมาะที่จะทำในยามว่างหรือทำเป็นงานอดิเรก ผู้อ่านนิตยสารประเภทนี้ ได้แก่ ผู้ที่ต้องการหางานที่ตนชอบเพื่อทำในยามว่าง แต่ยังไม่มีความรู้ในเรื่องการทำงานนั้นอย่างเพียงพอ หรือต้องการจะหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับงานอดิเรกที่ทำอยู่ เช่น การทำสวนครัว การทำเครื่องใช้ภายในบ้าน การสะสมเหรียญกษาปณ์ การถ่ายรูป เป็นต้น เพราะฉะนั้นเนื้อหาจะเน้นวิธีทำ วิธีซ่อมแซมและแหล่งซื้อขายเป็นส่วนใหญ่

2.4 นิตยสารวิชาการและการค้า ( Trade and Professional Magazines ) เป็นนิตยสารที่พิมพ์ออกมาเพื่อบริการแก่องค์กรธุรกิจ อุตสาหกรรม และสมาคมวิชาชีพ มุ่งเสนอการค้นพบใหม่ ๆ เทคนิค วิธีปฏิบัติ และพัฒนาการซึ่งเกี่ยวข้องกับงานในสาขาอาชีพนั้น ๆ

2.5 นิตยสารของบริษัทการค้า ( House Magazines ) เป็นนิตยสารที่พิมพ์ขึ้นเพื่อแจกแก่พนักงานและลูกค้าของบริษัท มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์ บริษัท เสนอเรื่องราว กิจกรรมและสินค้า ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้อ่านทั่วไป

2.6 นิตยสารเกี่ยวกับวรรณกรรม ( Literature Magazines ) เสนอบทความเกี่ยวกับหนังสือ นักเขียน งานเขียนทั่ว ๆ ไป เรื่องสั้น บทกวี และคำวิจารณ์

รัฐจวน อินทรกำแหง (2515 : 85) ได้แบ่งประเภทของวารสารหรือนิตยสารออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้คือ

1. ประเภททั่วไป หมายถึง นิตยสารที่ดึงใจให้ความรู้เบา ๆ ความบันเทิง และ

สรุปข่าวความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ เช่น สตรีสาร สกุลไทย รุ่งทอง กระจี ฯลฯ

2. ประเภทเสนอข่าวเชิงวิจารณ์ สำหรับนิตยสารประเภทนี้ ไม่ว่าจะเป็นข่าว บทความ เรื่องราวทั้งสารคดีและบันเทิงคดีที่ลงพิมพ์ ผู้จัดทำจะสอดแทรกทัศนคติ ความคิดเห็น ในแง่ของการวิจารณ์ให้แก่ผู้อ่าน ซึ่งผู้อ่านจะได้รับทั้งความรู้ ความบันเทิง และปัญญาผสม ไปด้วย เช่น นิตยสารสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ข่าวกรุง สังคมศาสตร์ปริทัศน์ เป็นต้น

3. ประเภทวิชาการ เนื่องจากความต้องการการศึกษาค้นคว้าในสาขาวิชาต่าง ๆ มีมากขึ้นและวิทยาการใหม่ ๆ มีความก้าวหน้ารวดเร็วขึ้น จึงมีการจัดทำวารสารวิชาการ ต่าง ๆ เพิ่มขึ้นเพื่อสนองความต้องการของผู้อ่านในค่านนี้ กล่าวได้ว่า วารสารวิชาการ เหล่านี้มีประโยชน์มากในการส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความรู้ทันต่อความก้าวหน้าของวิชาการนั้น ๆ เพราะส่วนมากวารสารประเภทนี้จัดทำโดยนักวิชาการในสาขานั้น ๆ อย่างแท้จริง เช่น วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์ วารสารพาณิชยศาสตร์และการบัญชี วารสารเศรษฐกิจรายเดือน วารสารศิลปากร กฎหมายปริทัศน์ รัฐศาสตร์นิเทศ ข่าวสารการชนม์ ข่าวพัฒนาที่ดิน เป็นต้น

วิสิทธิ์ จินตวงศ์ (2520 : 262) ได้แบ่งวารสารหรือนิตยสารของไทยออกเป็น 8 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. นิตยสารธุรกิจ ( Business Magazine ) ที่พิมพ์บทความธุรกิจเฉพาะเรื่อง และเรื่องทั่วไป เช่น นิตยสาร กทม. ของการทำเรือแห่งประเทศไทย เป็นต้น

2. นิตยสารสำหรับเด็ก ( Children Magazine ) ได้แก่ ชัยพดด้ษ ชัยพดด้ษฉบับวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ก้าวหน้า เป็นต้น

3. วารสารปัญญาชน ( Class Journal ) เป็นวารสารวิชาการทั้งหมดและมีจำนวนมากพอสมควร วารสารประเภทนี้เสนอบทความทางวิชาการสาขาใดสาขาหนึ่ง เช่น พัฒนบริหารศาสตร์ เป็นต้น

4. นิตยสารบริษัทการค้า ( Company Magazine ) หรือนิตยสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ของบริษัทอุตสาหกรรม เสนอเรื่องราวกิจกรรมและสินค้าในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้อ่านทั่วไป เช่น ประทีป ของบริษัทน้ำมันเอสโซ่

นิตยสารบริษัทการค้า อาจใช้คำ House organ ก็ได้ จุดประสงค์ของนิตยสารประเภทนี้ นอกจากจะแจกจ่ายให้กับบุคคลภายนอกแล้ว ยังเป็นสื่อแถลงกิจกรรมของบริษัทแก่บุคคลในบริษัทหรือองค์การนั้นเองด้วย จึงมีชื่อเรียกนิตยสารประเภทนี้อีก 2 คำ คือ

Employee Magazine และ Plant Publication (ในหนังสือ Magazine Selection

ของ Bill Katz เรียกนิตยสารประเภทนี้ว่า House Magazine หรือ House organ หรือ Public relation Magazine )

5. นิตยสารสำหรับผู้ชาย ( Men's Magazine ) เสนอบทความเรื่องการเมือง เทียว ฉ่าสัตว์ สารคดี นวนิยาย ตรงตามความต้องการและความสนใจของผู้ชาย นิตยสารภาษาไทยที่มีลักษณะนี้เด่นชัดคือ ชาวกรุง ฟ้าเมืองไทย เป็นต้น

6. นิตยสารข่าวภาพ ( News and Picture Magazine ) นิตยสารประเภทนี้มีลักษณะเป็นนิตยสารข่าวและบทความและมีภาพประกอบมาก เช่น อนุสาร อ.ส.ท.

7. วารสารศาสนา ( Religious Journal ) เสนอบทความและกิจกรรมทางศาสนา เช่น พุทธจักร พุทธธรรม และชวาล เป็นต้น

8. นิตยสารสำหรับผู้หญิง ( Women's Service Magazine ) ตีพิมพ์บทความและข่าวที่ตรงกับความต้องการของผู้หญิง คือ วิธีเสริมสร้างความงาม การบริหารร่างกาย เลื่อนำ การแต่งกาย อาหาร การเลี้ยงทารก และที่ขาดไม่ได้คือนิยาย นิตยสารประเภทนี้ในภาษาไทยมีเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นรายสัปดาห์ ตัวอย่างนิตยสารสำหรับผู้หญิง ได้แก่ สตรีสาร วาตาลักษณะเด่นอีกลักษณะหนึ่งของนิตยสารสำหรับผู้หญิง ได้แก่ การตีพิมพ์ นวนิยายเรื่องยาวติดต่อกันไปจนจบ โดยไม่มุ่งหมายที่จะตีพิมพ์บทความที่น่าสนใจสำหรับผู้หญิง ได้แก่ สกุลไทย บางกอก วาตา ทุกวันนี้ นิตยสารประเภทนี้ครองตลาดวารสารไทยแม้เราจะไม่ทราบจำนวนจำหน่ายที่แท้จริงของแต่ละชื่อก็ตาม

รวิวรรณ ประกอบผล (2530 : 170-203) ได้แบ่งนิตยสารไทยออกเป็น 2 ประเภท และจำแนกแยกย่อยในแต่ละประเภทออกไปอีก ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. นิตยสารที่ออกโดยเอกชนหรือบริษัทธุรกิจการพิมพ์ต่าง ๆ เป็นนิตยสารที่มุ่งหวังผลกำไร จึงมีการลงโฆษณาแจ้งความต่าง ๆ เป็นการหารายได้นิตยสารในกลุ่มนี้จัดแบ่งแยกเป็นหมวดหมู่ย่อย โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ เนื้อหา และกลุ่มผู้อ่านได้ดังนี้

1.1 นิตยสารผู้หญิง

1.2 นิตยสารผู้ชาย แบ่งออกเป็น

1.2.1 นิตยสารรถ

1.2.2 นิตยสารกีฬา

1.2.3 นิตยสารเพศและกามารมณ์

1.2.4 นิตยสารประเภทเครื่องเสียง วิทยุไอเทป และคอมพิวเตอร์



- 1.3 นิตยสารเด็ก
- 1.4 นิตยสารสำหรับครอบครัว แบ่งออกเป็น
  - 1.4.1 นิตยสารบ้านและนิตยสารตกแต่ง
  - 1.4.2 นิตยสารท่องเที่ยว
  - 1.4.3 นิตยสารสุขภาพและอนามัย
- 1.5 นิตยสารการเมือง
- 1.6 นิตยสารเศรษฐกิจและธุรกิจ
- 1.7 นิตยสารศิลปะและวัฒนธรรม
- 1.8 นิตยสารบันเทิง

2. นิตยสาร (หรือวารสาร) ที่ออกโดยหน่วยราชการ สมาคมวิชาชีพ และสถาบันต่าง ๆ นิตยสารประเภทนี้ไม่มุ่งกลุ่มผู้อ่านทั่วไป หากแต่มุ่งกลุ่มผู้อ่านเฉพาะ แบ่งออกได้เป็น

2.1 นิตยสาร (หรือวารสาร) ที่ออกโดยหน่วยราชการ คณะกรรมการของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ เพื่อเสนอเนื้อหาให้ราชการหรือผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ

2.2 นิตยสาร (หรือวารสาร) วิชาการและกึ่งวิชาการ ซึ่งจัดทำโดยสมาคม สถาบันการศึกษา เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการ

2.3 นิตยสาร (หรือวารสาร) ที่จัดทำโดยบริษัท ห้างร้าน หรือสมาคมต่าง ๆ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์

จากเอกสารที่ได้ประมวลมา สรุปได้ว่านิตยสารสามารถจัดแบ่งประเภทได้ดังนี้คือ

1. แบ่งตามลักษณะผู้อ่าน จำแนกได้เป็น

1.1 นิตยสารเพื่อผู้อ่านทั่วไป ได้แก่ นิตยสารผู้หญิง นิตยสารผู้ชาย

นิตยสารเด็ก นิตยสารสำหรับครอบครัว

1.2 นิตยสารเพื่อผู้อ่านเฉพาะกลุ่ม ได้แก่ นิตยสารการเมือง นิตยสารเกี่ยวกับงานอดิเรก นิตยสารธุรกิจ นิตยสารวรรณกรรมและศิลปะวัฒนธรรม

2. แบ่งตามแหล่งผลิตนิตยสาร จำแนกได้เป็น

2.1 นิตยสารที่ผลิตโดยเอกชนหรือบริษัทธุรกิจการพิมพ์ มีวัตถุประสงค์

เพื่อการค้า

2.2 นิตยสารที่ผลิตโดยหน่วยราชการ สมาคมวิชาชีพและสถาบันต่าง ๆ มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอเนื้อหา ข่าวสาร วิชาการสำหรับบุคลากรในหน่วยงานและเพื่อการประชาสัมพันธ์

#### 1.6 บทบาทและความสำคัญของนิตยสาร

นิตยสารมีบทบาทต่อสังคมหลายประการทั้งในด้านการให้ข่าวสาร การให้ความรู้ ความบันเทิง และการบริการธุรกิจ กล่าวคือว่านอกจากนิตยสารจะให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่านแล้วยังทำหน้าที่เป็นแหล่งสารสนเทศสำหรับการดำเนินชีวิต นอกจากนี้บทบาทสำคัญอีกบทบาทหนึ่งของนิตยสาร คือบทบาทในการถ่ายทอดความรู้และให้การเรียนรู้ทางสังคมแก่ผู้อ่าน รวีวรรณ ประกอบผล (2530 : 252) กล่าวว่า

เนื้อหาอันเป็นความรู้ เป็นสิ่งที่ผู้อ่านนิตยสารซึ่งเป็นคนสมัยใหม่ต้องการ นิตยสารบางฉบับที่ออกจำหน่ายแก่คนทั่วไปในปัจจุบันได้ทำหน้าที่เสมือน "ครู" สอนความรู้และเทคนิคใหม่ ๆ ในแง่ของการให้การเรียนรู้ทางสังคมนั้น นิตยสารเป็นสื่อที่ถ่ายทอดกิจกรรมทางสังคม ในลักษณะที่ลือมาลชนอื่น ๆ โคจรทำเช่นกัน บทบาทของนิตยสารคือ บทบาทที่เสริมกับสื่อมวลชนอื่น ๆ ในสังคมปัจจุบัน

บทบาทสำคัญของนิตยสารอีกอย่างหนึ่งก็คือ บทบาทในการเป็นแหล่งสร้างนักเขียนใหม่ ซึ่งมีจำนวนนิตยสารผลิตเพิ่มขึ้นมากเท่าไร โอกาสของการสร้างนักเขียนใหม่ก็ยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น (รวีวรรณ ประกอบผล 2530 : 253)

นิตยสารมีบทบาทสำคัญต่าง ๆ ดังกล่าว ก็เพราะนิตยสารเป็นสิ่งพิมพ์ที่เข้าถึงผู้อ่านหาอ่านได้ง่าย ไม่ว่าจะซื้ออ่านเองหรืออ่านตามห้องสมุดก็สะดวก ห้องสมุดทุกแห่งจำเป็นต้องมีค่านิตยสารเพราะเป็นบริการที่สามารถดึงผู้อ่านใหม่มาใช้บริการของห้องสมุดได้ทันที เคียว รัญจวน อินทรกำแหง (2515 : 84) กล่าวถึงความสำคัญของนิตยสารที่มีต่อห้องสมุดว่า "นิตยสารเป็นสิ่งพิมพ์ที่มีประโยชน์และจำเป็นอย่างยิ่งที่ห้องสมุดจะขาดเสียไม่ได้ เพราะเป็นสิ่งพิมพ์ที่เพิ่มเสริมชีวิตชีวาให้แก่ห้องสมุด เชิญชวนให้คนเข้าห้องสมุดมากขึ้น ด้วยพอใจที่จะอ่านเรื่องราวใหม่ ๆ ต่างรส ต่างพรรณนะ ทำให้สามารถก้าวทันกับความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก"

วิธีทธี จินตวงศ์ (2520 : 255) ให้ความเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของ  
นิตยสารว่า

เป็นสิ่งพิมพ์ประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญคือห้องสมุดทุกประเภทและมีความสำคัญ  
อย่างยิ่งคือห้องสมุดเฉพาะ และห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ในฐานะเป็น  
สิ่งพิมพ์สนองความก้าวหน้าและพัฒนาการของวิทยาการสาขาต่าง ๆ ล่าสุด ที่  
เหตุการณ์อยู่เสมอ และเป็นตัวเรียกของความสนใจจากผู้ใช้ห้องสมุด ทำให้  
ผู้ใช้ห้องสมุดรู้สึกวาทองสมุดมีอะไรใหม่ ๆ อยู่เสมอ

ชวรัตน์ เขิกชัย (2520 : 348) ได้กล่าวถึงความสำคัญของนิตยสารเปรียบเทียบกับหนังสือพิมพ์ไว้ว่า

ธรรมชาติของนิตยสารเหมาะสำหรับการที่จะเสนอแนะหรือพิมพ์ความคิดใหม่ ๆ  
ใหญ่อ่านเป็นเวทิสำหรับผู้อ่านจะโชดกเพียงปัญหาต่าง ๆ ใด ในช่วงเวลาอัน  
ยาวนานมากกว่าระยะเวลาด้าน ๆ กล่าวอีกนัยหนึ่ง อิทธิพลของนิตยสารจะเกิดขึ้น  
จากการสะสมเป็นเวลาที่ยาวนานมากกว่าจะเป็นเพียงเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้น  
แต่เมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์ นิตยสารจะเป็นสื่อที่สามารถให้การอธิบายข่าวและ  
เรื่องราวใด ๆ ก็กัว่า ทั้งนี้เนื่องจากนิตยสารมีช่วงเวลาออกแต่ละฉบับนานกว่า  
หนังสือพิมพ์นั่นเอง

สรุปได้ว่านิตยสารมีบทบาทและความสำคัญดังต่อไปนี้

1. เป็นแหล่งให้ข่าวสารและการบริการธุรกิจ
2. เป็นสิ่งให้ความบันเทิงรื่นรมย์
3. ให้การเรียนรู้ทางสังคมแก่ผู้อ่าน
4. เป็นแหล่งสร้างนักเขียนใหม่
5. เป็นสิ่งดึงดูดความสนใจให้คนใช้บริการห้องสมุด
6. เป็นเวทีแห่งการแสดงทัศนะของผู้อ่าน
7. ถ่ายทอดความรู้และวิทยาการสาขาต่าง ๆ ที่ทันสมัยอยู่เสมอ

#### 1.7 การเลือกและประเมินค่านิตยสาร

จากบทบาทและความสำคัญของนิตยสารดังกล่าว ขอมชี้ให้เห็นว่านิตยสารมีอิทธิพล  
ต่อผู้อ่านมาก ในปัจจุบันซึ่งเป็นยุคสิ่งพิมพ์และข่าวสารได้มีผู้ผลิตนิตยสารมากขึ้น นิตยสารจึงมี  
ความหลากหลายทั้งในด้านรูปแบบ เนื้อหา ซึ่งมีทั้งส่วนดีและส่วนบกพร่อง ฉะนั้นการเลือก  
นิตยสารอ่านจึงมีความสำคัญมาก เพื่อจะได้อ่านนิตยสารที่มีคุณค่า คุ้มค่ากับเวลาที่เสียไป

ยิ่งผู้อ่านที่ยังอยู่ในวัยรุ่น ยิ่งสมควรที่จะเลือกอ่านนิตยสารที่มีประโยชน์ ผู้ปกครอง บรรณาธิการ และครู ควรให้คำแนะนำในการเลือกอ่าน เพื่อเยาวชนจะได้รับประโยชน์และความเบิกบานใจจากการอ่านอย่างถูกต้อง

รัฐจวน อินทรกำแหง (2515 : 99-100) ได้ให้แนวทางในการเลือกนิตยสารสำหรับเยาวชน สรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะรูปเล่ม ขนาดใหญ่พอที่จะพิมพ์ภาพประกอบได้ชัดเจน ภาพชัดเจนตรงกับเนื้อเรื่อง ทั่วหนังสือขนาดพอเหมาะ เข้าเล่มทนทาน
2. การจัดรูปเล่ม กะทัดรัด สะดุดตา เข้ากับรสนิยมของเด็ก
3. การจัดคอลัมน์ ควรให้ทั้งความรู้ความบันเทิง ตลอดจนส่งเสริมวิจารณ์วิจารย์อย่างใหญ่ จักคิด และใช้เรียนต่อไป
4. คุณค่า ควรมีสาระชวนคิด ให้ทั้งความรู้และความบันเทิง
5. วิธีการเขียน เรียงลำดับชัดเจน เสนอความคิดต่อเนื่องไม่สับสน
6. ภาษา ไม่ใช่ศัพท์เฉพาะหรือศัพท์เทคนิคมากเกินไป ใช้สำนวนชวนอ่านเข้าใจง่าย

นอกจากจะให้แนวทางในการเลือกนิตยสารดังกล่าวแล้ว รัฐจวน อินทรกำแหง (2515 : 102) ยังกล่าวเสริมอีกว่า

ถ้าเป็นนิตยสารทั่วไป เมื่ออ่านแล้วรู้สึกชื่นใจ เพราะได้รับทั้งความบันเทิงมีแก่นสาร ความรู้ทั่วไปที่หาได้ทันต่อเหตุการณ์ทั้งในสังคมรอบตัวและทั่วโลก มีความรู้สึกกว่าความคิด อุดมคติหรือทัศนคติใด ๆ ที่แทรกอยู่ในนิตยสารฉบับนี้ เป็นความคิดเห็นที่บริสุทธิ์ ปราศจากอคติหรือเป็นเครื่องมือของผู้นึงผู้ใด ถ้าอ่านจบแล้วสรุปความคิด ความรู้สึก ได้ดังกล่าวนิตยสารฉบับนั้นก็ควรอ่าน

ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงศ์ (2527 : 72-73) ได้เสนอหลักในการประเมินคุณค่าวารสารหรือนิตยสาร ไว้ว่า

การประเมินคุณค่าวารสารหรือนิตยสาร ควรพิจารณาถึงสิ่งต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ หรือนโยบายในการจัดทำ ว่าเพื่อการศึกษา เพื่อความรู้และความบันเทิง เพื่อความรู้เฉพาะวิชา หรือเพื่อการค้า
2. บรรณาธิการ ควรพิจารณาในค่านามความรู้ ประสบการณ์ และความสามรถ ถ้าเป็นวารสารทางวิชาการ บรรณาธิการควรมีคุณวุฒิในสาขาวิชานั้นโดยตรง

3. นักเขียนประจำคอลัมน์ พิจารณาในแง่คุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และการเขียน อันจะเป็นการยืนยันให้ผู้อ่านมีความศรัทธาในคุณค่าแห่งคอลัมน์นักเขียนนั้น ๆ
4. การจัดแบ่งคอลัมน์ต่าง ๆ
  - 4.1 วารสารทั่วไป การแบ่งภาคบันเทิงคดีและสารคดีได้สัดส่วนกันหรือไม่
  - 4.2 วารสารวิชาการ ได้จัดแบ่งคอลัมน์เหมาะสมตรงกับวัตถุประสงค์ของวิชาการนั้น ๆ หรือไม่ และผู้เขียนมีคุณวุฒิตรงกับเรื่องที่เขียนหรือไม่
5. กำหนดคอก เป็นรายสัปดาห์ รายปักษ์ รายเดือน รายสองเดือน หรือรายปี เพราะกำหนดคอกมีส่วนสัมพันธ์กับเรื่องราวที่เขียน ถ้าเป็นรายเดือนหรือสามเดือนคอลัมน์ต่าง ๆ ควรจบในฉบับให้มากที่สุดที่จะมากได้ ยกเว้นแต่ที่จำเป็นจริง ๆ เพราะการเว้นระยะออกนาน ๆ ทำให้ความสนใจใคร่รู้ใคร่ติดตามของผู้อ่านชาคระยะ และชาครสที่จะได้รับจากคอลัมน์นั้น
6. ปีที่เริ่มออก วารสารชื่อใดไค้ออกมาเป็นเวลานาน และปัจจุบันผู้อ่านยังมีความนิยมศรัทธาอยู่ ก็ยอมแสดงให้เห็นถึงคุณภาพของวารสารชื่อนั้นไค้ทางหนึ่ง
7. ราคา พิจารณาว่าคุ้มค่าหรือไม่ เมื่อพิจารณาจากสาระหรือเมื่อเปรียบเทียบกับวารสารชื่ออื่น ๆ
8. จำนวนจำหน่าย อาจเป็นเครื่องชี้ถึงความนิยมที่ผู้อ่านมีต่อวารสารชื่อนั้น แต่ทั้งนี้มิไค้หมายความว่า วารสารที่มีจำนวนจำหน่ายสูงจะเป็นวารสารที่ไค้เสมอไป ควรพิจารณาถึงส่วนประกอบอื่น ๆ ด้วย
9. การจัดรูปเล่ม
  - 9.1 ขนาดกะทัดรัดพอเหมาะมือ
  - 9.2 การจัดแบ่งเนื้อที่ชวนให้อ่าน ไม่ซัดตา
  - 9.3 การต่อหน้าไม่สับสน กลับไปกลับมา
  - 9.4 การโฆษณา ไม่มากเกินไป จนรกตา
  - 9.5 ภาพประกอบ มีตามควรที่เข้ากับเนื้อหา
  - 9.6 ภาพปก มีศิลปะชวนมอง และชื่นชม
10. ให้ความรู้และความบันเทิงแก่ผู้อ่านไค้ตรงตามวัตถุประสงค์

หลักการในการเลือกนิตยสารที่นักวิชาการกล่าวไว้ ส่วนใหญ่จะเป็นแนวทางสำหรับบรรณารักษ์ใช้ในการพิจารณาจัดหาทรัพยากรห้องสมุด ซึ่งจะต้องพิจารณาองค์ประกอบของนิตยสารในทุกด้านนับตั้งแต่รูปแบบ เนื้อหา วัตถุประสงค์ คุณค่า ราคา ฯลฯ ในการแนะนำนิตยสารแก่เขารชน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการค้นคว้า แสวงหาความรู้ ก็อาจใช้หลักการ

ดังกล่าวจะเป็นแนวทางในการพิจารณาสรรหาได้เช่นกัน

### 1.8 เกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหาของนิตยสาร

เกณฑ์ในการเลือกและประเมินค่านิตยสารที่กล่าวมาแล้วนั้น เป็นเกณฑ์ที่นักวิชาการกำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางสำหรับวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของนิตยสาร ไม่ได้เฉพาะเจาะจงด้านใดด้านหนึ่ง สำหรับเกณฑ์ในการวิเคราะห์เนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาภาษาไทยซึ่งปรากฏในนิตยสาร ยังไม่มีนักวิชาการท่านใดระบุไว้ แต่ก็มีผู้สร้างเกณฑ์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของสิ่งพิมพ์ในด้านต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยได้ประมวลมาสำหรับเป็นแนวทางในการสร้างเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาภาษาไทยต่อไป

จาระไน แกลโกศล (2512 . 10-12) ได้สร้างเกณฑ์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาการเรียนการสอนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์รายวัน โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 หมวด ดังนี้

1. หมวดวิชาสังคมศาสตร์ ประกอบด้วยวิชา
  - ก. ภูมิศาสตร์
  - ข. ประวัติศาสตร์
  - ค. นิติศาสตร์
  - ง. เศรษฐศาสตร์
  - จ. สังคมวิทยา
  - ฉ. รัฐศาสตร์
2. หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วยวิชา
  - ก. แพทยศาสตร์
  - ข. เกษตรศาสตร์
  - ค. สถาปัตยกรรมศาสตร์
  - ง. วิศวกรรมศาสตร์
  - จ. คาราศาสตร์
3. หมวดวิชาภาษาศาสตร์และวรรณคดี ประกอบด้วยวิชา
  - ก. ภาษาศาสตร์
  - ข. วรรณคดี

## 4. หมายเหตุวิชาการศึกษา ประกอบด้วยวิชา

ก. การศึกษา

ข. พลศึกษา

บุญเรือง เนียมหอม (2519 : 220-222) ได้สร้างเกณฑ์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือทางการเมือง โดยศึกษาขอบเขตของลัทธิการเมืองตลอดจนทฤษฎีอุดมการณ์ ปรัชญา และแนวความคิดของลัทธิการเมืองต่าง ๆ จากหนังสือทางรัฐศาสตร์ แล้วนำมาสร้างเกณฑ์เกณฑ์ดังกล่าวแบ่งเนื้อหาทางการเมืองออกเป็น 4 หมวด คือ ลัทธิประชาธิปไตย ลัทธิฟาสซิสต์ ลัทธิสังคมนิยม และลัทธิคอมมิวนิสต์ ซึ่งแต่ละหมวดได้จำแนกออกเป็นข้อย่อตามลักษณะเนื้อหาทางการเมืองของแต่ละลัทธิ

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการของ จาระไน แกลโกศล และบุญเรือง เนียมหอม ในการสร้างเกณฑ์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาภาษาไทย ซึ่งจะกล่าวถึงในบทต่อไป

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

## 2.1 งานวิจัยในประเทศ

จาระไน แกลโกศล (2512 : ก-ข) ได้วิเคราะห์เนื้อหาความรู้ด้านการศึกษาที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์รายวัน โดยมุ่งศึกษาประโยชน์อันพึงได้จากบทความ บทวิจารณ์ และคอลัมน์ตอบปัญหาจากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย 4 ฉบับ คือ ไทยรัฐ เคนนิวส์ สยามนิกร และสยามรัฐ ในช่วงระยะเวลาระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2511 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2511 มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจเนื้อหาความรู้ด้านการศึกษาจากหนังสือพิมพ์รายวัน เพื่อนำผลนั้นมาใช้ประโยชน์ในการเรียนของนักเรียนและการสอนของครู ตลอดจนใช้เป็นแบบฉบับในการวิเคราะห์สำหรับผู้วิจัยรุ่นหลัง ผลการวิจัยพบว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเน้นหนักด้านบทความวิทยาศาสตร์ หนังสือพิมพ์เคนนิวส์เน้นหนักบทความสังคมศาสตร์ บทวิจารณ์การศึกษา และคอลัมน์ตอบปัญหาภาษาศาสตร์และวรรณคดี หนังสือพิมพ์สยามนิกรเน้นหนักบทความการศึกษา และหนังสือพิมพ์สยามรัฐเน้นหนักด้านบทความสังคมศาสตร์

ณัฐมา อาษารัฐ (2514 : 102-111) ได้ศึกษาค่านิยมที่สัมพันธ์กับการพัฒนาประเทศจากวรรณกรรมที่วัยรุ่นสนใจ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5

ในจังหวัดพระนครและธนบุรี จำนวน 326 คน เป็นชาย 159 คน และหญิง 167 คน และนักเรียนจากชวบท 340 คน เป็นชาย 155 คน และหญิง 185 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า วิทยุสนใจอ่านวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ ดังนี้ สารคดีและบทความ ร้อยละ 27.54 นวนิยาย ร้อยละ 24.05 เรื่องสั้น ร้อยละ 22.99 เรื่องแปล ร้อยละ 9.83 นิทาน ร้อยละ 4.39 ร้อยกรอง ร้อยละ 3.63 บทละครและเสภา ร้อยละ 2.57

จวงจันทร์ พาละหาญ (2516 : 152-153) ได้ศึกษารูปแบบและเนื้อหาของวารสารภาษาไทยสำหรับเยาวชนที่มีผลต่อการเลือกอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสาธิตส่วนกลาง ปีการศึกษา 2515 มีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นข้อเสนอแนะในการจัดทำวารสารและจัดทำวารสารภาษาไทยสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีดำเนินการวิจัยกระทำโดยแจกแบบสอบถามแก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนสาธิตในส่วนกลาง จำนวน 7 โรงเรียน รวมจำนวนนักเรียนทั้งหมด 561 คน ผลการวิจัยพบว่า ภาพประกอบและปกของวารสารมีผลต่อการเลือกอ่านของนักเรียนในระดับมาก ลำดับรองลงมาคือสีของภาพและตัวอักษรบนปก ส่วนเนื้อเรื่องทางวิชาการหรือสารคดีที่มีผลต่อการเลือกอ่านของนักเรียนในระดับมาก ได้แก่ เนื้อเรื่องทางสังคมศึกษา ทางวิทยาศาสตร์ ทางคณิตศาสตร์ และพลานามัย ส่วนเนื้อเรื่องบันเทิงหรือเรื่องทั่วไป พบว่านักเรียนชอบอ่านนวนิยายและคอลัมน์ข่าวมาก

อรุณศรี กำลัง (2516 : 221-232) ได้ศึกษาความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-5 จำนวน 1,288 คน จากโรงเรียน 10 โรงเรียนในจังหวัดภูเก็ต กระบี่ นราธิวาส สงขลา และยะลา โดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. นักเรียนชายและนักเรียนหญิง อายุ 13 ปี สนใจหนังสือประเภทต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน เว้นแต่นวนิยายซึ่งนักเรียนชายสนใจมากกว่านักเรียนหญิง
2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิง อายุ 14 ปี สนใจหนังสือประเภทต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน แต่นักเรียนหญิงสนใจหนังสือในหมวดปรัชญาและภาษาศาสตร์มากกว่านักเรียนชาย นักเรียนชายสนใจหนังสือในหมวดวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ศิลปกรรมและการบันเทิงมากกว่านักเรียนหญิง



3. นักเรียนชายและนักเรียนหญิง อายุ 15 ปี สนใจหนังสือประเภทต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน เว้นแต่ในหมวดสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ นักเรียนชายสนใจมากกว่านักเรียนหญิง

บุญเรือง เนียมหอม (2519 : 137-140) ได้วิเคราะห์เนื้อหาหนังสือภาษาไทยเกี่ยวกับการเมืองที่จัดพิมพ์ขึ้นตั้งแต่วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 จนถึงวันที่ 26 มกราคม 2518 ทั้งนี้เพื่อศึกษาแนวโน้มของความคิดเห็นทางการเมืองหลังวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 ซึ่งออกมาในรูปหนังสือ วิธีดำเนินการวิจัยกระทำโดยใช้วิธีอ่านหนังสือที่เป็นตัวอย่างประชากร จำนวน 94 เล่ม แล้ววิเคราะห์เนื้อหาตามเกณฑ์ที่สร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า หนังสือที่ผู้แต่งเป็นนักวิชาการมีเนื้อหาเกี่ยวกับลัทธิประชาธิปไตยมากที่สุด หนังสือที่ผู้แต่งไม่ใช่ นักวิชาการมีเนื้อหาเกี่ยวกับลัทธิคอมมิวนิสต์มากที่สุด และหนังสือแปลมีเนื้อหาเกี่ยวกับลัทธิคอมมิวนิสต์มากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่าร้อยละ 43.62 ของหนังสือทั้งหมดที่นำมาวิเคราะห์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ ร้อยละ 28.72 มีจุดประสงค์เพื่อเผยแพร่ประชาธิปไตย ร้อยละ 14.89 มีเนื้อหาว่าด้วยลัทธิต่าง ๆ แสดงความคิดเห็นเป็นกลางและร้อยละ 6.38 มีจุดประสงค์เพื่อเผยแพร่สนับสนุนลัทธิสังคมนิยมและร้อยละ 6.38 มีจุดประสงค์เพื่อต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์

ในปีเดียวกันกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2519 : 5-6) ได้สำรวจความสนใจและรสนิยมในการอ่านของเด็กและเยาวชนไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นของเด็กและบรรณารักษ์ในเรื่องความสนใจและรสนิยมในการอ่าน สาเหตุที่ชอบอ่านและแหล่งที่มาของหนังสือ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนไทย วิธีดำเนินการวิจัยกระทำโดยส่งแบบสอบถามด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแก่นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,350 คน นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 3,950 คน ครูบรรณารักษ์ทั่วประเทศ จำนวน 380 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาชอบอ่านนิทาน-นิยายมากที่สุด ลำดับรองลงมาสำหรับชั้นประถมศึกษา ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วารสาร หนังสือเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ ส่วนชั้นมัธยมศึกษาชอบหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร หนังสือเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์เป็นลำดับรองลงมา สาเหตุที่ชอบอ่านเพราะมีหนังสือประเภทดังกล่าวอยู่ที่บ้าน นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายได้หนังสือมาอ่านโดยผู้ปกครองซื้อให้มากที่สุด ส่วนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาได้หนังสือมาอ่านจาก

ห้องสมุดโรงเรียนมากที่สุด แรงจูงใจที่ทำให้นักเรียนทั้งสองระดับสนใจอ่านหนังสือมากที่สุด มาจากการดูภาพยนตร์จากโรงภาพยนตร์

บุทา โชติเกียรติ (2519 : 67-69) ได้ทำวิจัยเพื่อศึกษาความนิยมในการอ่านวรรณกรรมร่วมสมัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในภาคการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชาย 324 คน และนักเรียนหญิง 264 คน จากโรงเรียน 4 โรง ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนทั้งชายและหญิงนิยมอ่านวรรณกรรมต่าง ๆ ทุกประเภท นักเรียนชายชอบอ่านวรรณกรรมประเภทบทความและสารคดีมากกว่านักเรียนหญิง และนักเรียนหญิงชอบอ่านวรรณกรรมประเภทนวนิยายมากกว่านักเรียนชาย นักเรียนชายชอบอ่านเรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ การเมือง มากกว่านักเรียนหญิง และนักเรียนหญิงชอบอ่านวรรณกรรมประเภทร้อยกรองและกวีนิพนธ์มากกว่านักเรียนชาย ความนิยมอ่านวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ เมื่อจำแนกตามเพศจะแตกต่างกัน

พรทิพย์ วินิจสร (2523 : 154-161) ได้ทำการศึกษารูปแบบและวิเคราะห์เนื้อหาวารสารภาษาไทยสำหรับเด็ก วิจัยดำเนินการวิจัยทำโดยให้นักเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 226 คน อ่านวารสารสำหรับเด็ก 5 ชื่อเรื่อง ฉบับเดือนมิถุนายน 2521-ฉบับเดือนมิถุนายน 2522 และให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 180 คน อ่านวารสารอีก 5 ชื่อเรื่อง แล้วให้ตอบแบบสอบถาม ส่วนการวิเคราะห์เนื้อหานั้น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์โดยศึกษาลักษณะตลอดจนเนื้อหาของวารสารที่ทำการวิเคราะห์ โดยละเอียดประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้จัดทำวารสารนั้นด้วย ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. นักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีความเห็นวาทรูปแบบโดยทั่วไปของวารสารทั้ง 5 ชื่อเรื่องอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ และชอบอ่านการ์ตูนใน เด็ก พุทธิรักษา เพื่อนเด็ก และ สตรีสารภาคพิเศษฉบับเยาว์ เป็นอันดับหนึ่ง ส่วนดาวรุ่ง นักเรียนเลือกอ่านนิทานเป็นอันดับหนึ่ง สาเหตุของการเลือกอ่านเรื่องและคอลัมน์ในวารสารต่าง ๆ คือเพราะได้ความรู้และความสนุกสนานเพลิดเพลิน

2. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความเห็นวาทรูปแบบทั่ว ๆ ไปของวารสารที่เลือกมาให้อ่านนั้นอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ นักเรียนชายชอบอ่านเรื่องวิทยาศาสตร์ในชั้นพฤษภาคมที่สุด ส่วนนักเรียนหญิงชอบคอลัมน์วรรณคดีไทยมากที่สุด เรื่อง

และคอลัมน์ในชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ ซึ่งนักเรียนชอบอ่านมากที่สุด ไค่แก่ เรื่องอวกาศ และการสำรวจอวกาศ นักเรียนหญิงชอบคอลัมน์การแพทย์มากที่สุด สวีตา เป็นวารสารที่นักเรียนทั้งชายและหญิงชอบอ่านประวัติบุคคลสำคัญและวิทยาการก้าวหน้ามากที่สุด สาเหตุของการเลือกอ่านเรื่องและคอลัมน์ในวารสารต่าง ๆ คือ เพราะได้ความรู้และความเพลิดเพลิน

3. เนื้อหาของวารสารผู้วิจัยไค่วิเคราะห์พบว่า วารสารที่มุ่งให้ความบันเทิงมากกว่าความรู้ คือ ทวารรุ่ง เด็ก พุทธรักษา เพื่อนเด็ก และสตรีสารภาคพิเศษฉบับเยาว์ ส่วนวารสารที่มุ่งความรู้มากกว่าความบันเทิง ไค่แก่ ชัยพฤกษ์ ชัยพฤกษ์ วิทยาศาสตร์และสวีตา

บุญใหญ่ ช่างसान (2524 : 108-112) ได้ศึกษาความสนใจในการอ่านวรรณกรรมรวมสมัยของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกภาษาไทย วิทยาลัยครู กลุ่มภาคไค่ทั้ง 5 แห่ง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันสนใจอ่านวรรณกรรมรวมสมัยคล้ายคลึงกัน สารคดีที่นักศึกษาศนใจมากที่สุด คือ สารคดีเชิงภาษาและวรรณคดี นวนิยายที่นักศึกษาศนใจมากที่สุด คือ นวนิยายรัก เรื่องสั้นที่นักศึกษาศนใจอ่านมากที่สุด คือ เรื่องสั้นที่มีแนวคิดเป็นสำคัญ บทร้อยกรองที่นักศึกษาศนใจมากที่สุด คือ บทร้อยกรองสะท้อนชีวิตและสภาพสังคม

อรศรี ศรีการา (2524 . 80-84) ได้ศึกษาความสนใจในการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 เขตการศึกษา 5 จำนวน 8 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสำหรับนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยคิคค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียน ร้อยละ 92.5 ชอบอ่านหนังสือนิทาน นักเรียน ร้อยละ 86.88 ชอบอ่านหนังสือการ์ตูน นักเรียน ร้อยละ 76.88 ชอบอ่านหนังสือวรรณคดี นักเรียน ร้อยละ 64.38 ชอบอ่านหนังสือนวนิยาย นักเรียน ร้อยละ 76.67 ชอบอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน นักเรียน ร้อยละ 74.79 ชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนา นักเรียน ร้อยละ 80.21 ชอบอ่านหนังสือที่อธิบายวิธีทำสิ่งต่าง ๆ นักเรียน ร้อยละ 85.00 ชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และประวัติศาสตร์

สุปรีตี อ่อนหวาน (2530 . 71-74) ได้ศึกษาความสนใจในการอ่านหนังสือภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสาธิต ในกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสนใจในการอ่านของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย 275 คน และนักเรียนหญิง 248 คน จากโรงเรียนสาธิตในกรุงเทพมหานคร 5 โรงเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงสนใจอ่านบันเทิงคดี (นิทาน นวนิยาย และเรื่องสั้น) สารคดี และบทร้อยกรองมาก ส่วนประเภทของหนังสือ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความสนใจแตกต่างกัน

## 2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เอ็ดวิน ชาร์ล สโตรเอคเคอร์ (Edwin Charles Strohecker 1969 : 3964-A ) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาวารสารที่มีคุณค่าในเชิงวรรณกรรมสำหรับเยาวชนอเมริกันจาก ค.ศ. 1789 - ค.ศ. 1826 มีจุดประสงค์เพื่อรวบรวมรายชื่อวารสารที่มีคุณค่าในเชิงวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่พิมพ์ในสหรัฐอเมริกา จากปี ค.ศ. 1789 ถึงปี ค.ศ. 1826 และนำวารสารมาวิเคราะห์ในแง่ประวัติและคุณค่าทางวรรณกรรม วิธีการดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ศึกษาวารสารสำหรับเยาวชนย้อนหลังด้วยวิธีสำรวจลักษณะต่าง ๆ ของวารสาร ตอนที่ 2 พิจารณาลักษณะภายในของวารสารแต่ละฉบับ ตอนที่ 3 เน้นภาคผนวกรายชื่อวารสารบรรณาธิการ สำนักพิมพ์ และอื่น ๆ ผลการวิจัยพบว่า วารสารที่มีคุณค่าในเชิงวรรณกรรมสำหรับเยาวชนอเมริกันตอนต้นศตวรรษที่ 19 สะท้อนให้เห็นพัฒนาการที่สำคัญ 3 ประการ คือ ประการแรก แนวโน้มของวรรณกรรมสำหรับเยาวชน ได้เปลี่ยนจากการสั่งสอนอบรมโดยตรง มาเป็นการเสนอเรื่องบันเทิงคดีแทรกคดี ประการที่สอง วรรณกรรมสำหรับเยาวชนเริ่มมีคุณภาพดีขึ้น และนักเขียนที่มีชื่อเสียงหลายคนได้เขียนเรื่องลงในวารสาร ประการที่สาม เด็กชอบอ่านวารสารซึ่งนับว่าเป็นการขยายขอบเขตการอ่านนอกเหนือไปจากตำราเรียน และผู้ปกครองก็เต็มใจบอกรับวารสาร ซึ่งทั้งหมดนี้จะช่วยสร้างนิสัยให้เยาวชนรักการอ่านมากขึ้น

เจน มาเรีย บิงแฮม (Jane Marie Bingham 1970 : 2441-A-2442-A ) ได้วิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการแสดงลักษณะตัวละครชาวนิโกรจากหนังสือรูปภาพสำหรับเด็กที่จัดพิมพ์ระหว่างปี ค.ศ. 1930 - ค.ศ. 1980 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

ศึกษาวิธีการแสดงลักษณะต่าง ๆ ของนิโกรอเมริกันจากรูปภาพในหนังสือเด็กที่จัดพิมพ์ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. รูปลักษณะตัวละครชาวนิโกรแสดงออกมาทางสีผิว ผม ขน และรูปร่าง ในหนังสือที่จัดพิมพ์ในปี ค.ศ. 1930 - 1944 ส่วนใหญ่มีกว่าครึ่งเป็นความเป็นจริง
2. หนังสือที่จัดพิมพ์ระหว่างปี ค.ศ. 1965 - 1968 มีรายละเอียดทั้งภายในภายนอก การวาดภาพมีลักษณะสมจริงขึ้น
3. หนังสือที่จัดพิมพ์ในปี ค.ศ. 1930 - 1954 แสดงรูปภาพการทำงานของนิโกรมากกว่าคอเคเซียน และรูปภาพแสดงการทำงานในบ้าน ก็จะมีรูปชาวนิโกรมากกว่ารูปชาวคอเคเซียน
4. แม้ว่าจะมีรูปตัวละครชาวนิโกรในลักษณะต่าง ๆ และประเภทต่าง ๆ ในหนังสือที่จัดพิมพ์ในปี ค.ศ. 1960 - 1969 แต่รูปตัวละครชาวนิโกรตัวเอกของเรื่องมักจะไม่แสดงร่วมกับรูปสตรีวัยรุ่นชาวนิโกร หรือเด็กคอเคเซียน

โดโรธี เมย์ เฮธ (Dorothy May Haith 1973 : 2401-A-2402-A )

ไดวิเคราะห์เนื้อหาของข้อความเกี่ยวกับฟิล์มสตริปการศึกษาจากวารสาร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวารสารที่มีคอลัมน์แนะนำฟิล์มสตริป เพื่อคุณโยบายการเสนอคำแนะนำคำวิจารณ์ฟิล์มสตริป และเพื่อวิเคราะห์ปริมาณและเนื้อหาของฟิล์มสตริปที่ลงในคอลัมน์วิจารณ์ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า มีวารสารจำนวนน้อยที่วิจารณ์ทั้งลักษณะบรรยาย แนะนำ และวิจารณ์ฟิล์มสตริปที่มีคุณค่ามักได้รับเลือกลงในคอลัมน์วิจารณ์ ในการวิจารณ์แบบวิเคราะห์ ส่วนใหญ่จะบอกข้อความเกี่ยวกับความทนทานและคุณภาพในการจัดทำ ส่วนข้อความเกี่ยวกับความบกพร่อง วิธีการใช้การเปรียบเทียบและการแนะนำหลักสูตรนั้น มีปริมาณน้อยกว่า การอธิบาย ข้อความแบบวิเคราะห์วิจารณ์นั้นจะยาวกว่าวิจารณ์แบบบรรยาย มีวารสารจำนวนน้อยที่บอกนโยบายการวิจารณ์ ส่วนการคัดเลือกฟิล์มสตริปมาลงในคอลัมน์วิจารณ์นั้น มีข้อพิจารณามากมาย พร้อมกับมีนักวิจารณ์เป็นจำนวนมากด้วย ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการมีบทวิจารณ์ทั้งแบบบรรยาย แนะนำและแบบวิเคราะห์

ซารอน ซิมส์ ( Sharon Sims 1974 : 44-47 ) ใ้วิเคราะห์เนื้อหา นิตยสารคิคส์ (Kids Magazine) จากเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1970 ถึงเดือน กันยายน ค.ศ. 1973 มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้ปกครอง นักการศึกษา บรรณาธิการ และผู้ผลิต ได้ทราบถึงความสนใจในการอ่านและการเขียนของเด็ก ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ เนื้อหานิตยสาร จำนวน 20 ฉบับ โดยแยกเนื้อหาที่จะวิเคราะห์ออกเป็น 10 ประเภท ดังนี้ คือ ลักษณะงานเขียน สิ่งที่ถูกกล่าวถึงในบทความ ประเภทของบทความ คือลักษณะงานเขียน สิ่งที่ถูกกล่าวถึงในบทความ ประเภทบทความ ตัวละคร ดินที่อยู่อาศัยของผู้เขียน คำศัพท์ อารมณ์ ความยาว และงานศิลป์ เสนอผลการวิจัยในรูปแบบตาราง ผลการวิจัย สรุปได้ว่า ลักษณะงานเขียนที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ได้แก่ ร้อยกรอง และงานศิลป์ ในบทความกล่าวถึงสัตว์ อารมณ์ ประสบการณ์ และเรื่องราวสาระต่าง ๆ น้อยที่สุด ผู้เขียนเรื่องมาลงส่วนมากเป็นเด็กผู้หญิง อายุ 11-12 ปี

แมรี จูน รอกเกอเบ็ค ( Mary June Roggenbuck 1976 : 6122-A ) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาผลกระทบและอิทธิพลของบรรณาธิการนิตยสารเซนต์ นิโคลัส ( St. Nicholas Magazine ) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปร่างหน้าตาของบรรณาธิการและสำนักพิมพ์ นโยบายของบรรณาธิการ พัฒนาการและแนวโน้มของนิตยสารเซนต์ นิโคลัส ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาของนิตยสารเซนต์ นิโคลัส และศึกษามติวิจารณ์ของนิตยสารเซนต์ นิโคลัส ที่ปรากฏในสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ผลการวิจัยพบว่านิตยสารเซนต์ นิโคลัส เป็นนิตยสารเด็กที่มีชื่อเสียง เนื้อหาเรื่องที่ได้รับคามนิยมมากที่สุด คือ นวนิยายที่ลงพิมพ์เป็นตอน สารคดี เรื่องพืชและสัตว์ บรรณาธิการได้ลงเรื่องซึ่งสนองความสนใจเฉพาะด้าน ทั้งนี้เพื่อยกระดับ การอ่านของเด็ก

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ สรุปได้ดังนี้

1. งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสนใจในการอ่านหนังสือ สรุปได้ว่าเยาวชน มีความสนใจต่างกันตามองค์ประกอบต่าง ๆ คือ เพศ และอายุ แต่ส่วนใหญ่จะสนใจ หนังสือประเภทบันเทิงคดี

2. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือ วารสาร และ นิตยสาร มีการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ กัน การศึกษาพัฒนาการและแนวโน้ม การศึกษา นโยบายของบรรณาธิการ การวิเคราะห์คุณค่าและลักษณะงานเขียนตลอดจนการวิเคราะห์

นโยบายของบรรณาธิการ การวิเคราะห์คุณค่าและลักษณะงานเขียน ตลอดจนการวิเคราะห์  
เนื้อหาเฉพาะค่าน